

บทสรุป

รายงานผลการกำกับติดตาม

แนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา และเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา พ.ศ. ๒๕๖๕

ตามที่ โรงพยาบาลประกาศ ว่าด้วยเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และหน่วยบริการของโรงพยาบาล ตลอดจนผู้สั่งไช่ยา ผู้ประกอบวิชาชีพ และบุคลากรโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดหาจนกระทั่งถึงการไช่ยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไปนั้น

โรงพยาบาลขอนแก่น และหน่วยงานในสังกัดโรงพยาบาล ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการจัดซื้อจัดหา และการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาดังกล่าว ดังนี้

๑. ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดหาและส่งเสริมการขายยา และเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา โรงพยาบาลขอนแก่น ได้ดำเนินการตามประกาศฉบับนี้ด้วยความเที่ยงตรงโปร่งใส และยึดมั่นตามแนวทางปฏิบัติตามประกาศโรงพยาบาล ว่าด้วยเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยเคร่งครัด

๒. ด้านการจัดการเชิงระบบ

๒.๑ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อยา

๒.๑.๑ ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทยาเข้ากองทุนสวัสดิการโรงพยาบาล

๒.๑.๒ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อคำนึงถึงปัจจัยด้านต้นทุน (Cost) มาตรฐาน (Standard) ระยะเวลาในการส่งมอบ (Time) การให้บริการ (Service) และราคา (Price) ประกอบการตัดสินใจ

๒.๑.๓ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อกำหนดคุณสมบัติของบริษัทคู่ค้าในร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ (Term of Reference) ให้บริษัทคู่ค้าต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีระบบอบรมเกณฑ์จริยธรรมแก่พนักงาน โดยให้เป็นคะแนนบวกในคะแนนหลักเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพต่อราคา (Price performance)

๒.๑.๔ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อใช้กลไกต่อรองราคาตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติกำหนด

๒.๒ ให้เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายใน ทั้งในระดับสถานพยาบาลและระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานพยาบาล

๓. ด้านผู้สั่งซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา

๓.๑ ผู้สั่งซื้อต้องไม่รับประโยชน์จากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีโซยาในลักษณะต่อไปนี้

๓.๑.๑ เงินไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้น เงินค่าตอบแทนวิทยากรบรรยายทางวิชาการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าที่พักสำหรับวิทยากรเท่านั้น และเงินที่เป็นทุนวิจัยจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีโซยา

๓.๑.๒ ของขวัญ ของที่ระลึก ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงคู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่

๓.๑.๒.๑ สิ่งที่ได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

๓.๑.๒.๒ สิ่งที่เกิดประโยชน์แก่งานด้านวิชาการที่ส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ยังประโยชน์แก่ผู้ป่วย ให้ได้รับในนาม

๓.๒ ผู้สั่งซื้อต้องไม่แสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาใดๆต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ

๓.๓ ผู้สั่งซื้อต้องไม่รับการสนับสนุนโดยตรงจากบริษัทยาหรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีโซยาในการไปประชุม สัมมนาอบรม ดูงาน ทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ

๓.๔ ผู้สั่งซื้อต้องเปิดเผยว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องทางผลประโยชน์กับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีโซยานั้นในสถานะใด เมื่อแสดงความเห็นต่อสาธารณะโดยการพูด การเขียน หรือโดยวิธีการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาในทางวิชาการ

๓.๕ ผู้สั่งซื้อสามารถรับการสนับสนุนการวิจัยโดยผ่านระบบการรับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของหน่วยบริการหรือหน่วยงาน

๓.๖ ในการนำตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยามาจ่ายให้กับผู้ป่วยหรือหน่วยงาน ผู้สั่งซื้อต้องคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาหรือประโยชน์ส่วนตน โดยผ่านระบบกำกับดูแลการรับและการจ่ายตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา ของส่วนราชการหน่วยงานหรือหน่วยบริการ ซึ่งควรเป็นระบบที่ตรวจสอบได้

๓.๗ ผู้สั่งซื้อต้องสั่งโซยาด้วยชื่อสามัญทางยา

๔. ด้านผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

๔.๑ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจต้องกำชับให้หน่วยงานในสังกัด ดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดทำแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องและมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าเกณฑ์จริยธรรมฉบับนี้ และประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในที่เปิดเผยให้แก่บุคลากรทราบ

๔.๒ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจต้องกำหนดนโยบายและจัดระบบที่มีธรรมาภิบาล และป้องกันมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนในกิจกรรมดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ การคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา เพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๔.๒.๒ การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ กฎกระทรวง ระเบียบ และที่ออกตามความในพระราชบัญญัติฯ นี้ โดยสามารถนำเกณฑ์จริยธรรมของผู้จำหน่ายมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกบริษัทยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา ก็ได้ และต้องจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาด้วยราคาสุทธิ

๔.๒.๓ การรับเงินสนับสนุนจากบริษัทฯจากการซื้อขายและเวชภัณฑ์มีโซยา ต้องไม่เป็นการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภท

๔.๒.๔ การรับและการสั่งใช้ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาแก่ผู้ป่วย ผู้สั่งใช้ ผู้จ่ายและผู้ส่งมอบ พึงคำนึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาหรือประโยชน์ส่วนตน

๔.๒.๕ การควบคุมกิจกรรมส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาในส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ เช่น การกำหนดบริเวณและกำหนดเวลาที่อนุญาตให้ทำกิจกรรม เกณฑ์การรับสิ่งสนับสนุนของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการ ห้ามจัดกิจกรรมที่มีโฆษณาแอบแฝง มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) อนุญาตให้ผู้แทนบริษัทฯ พนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา ดำเนินกิจกรรมตามเวลาและสถานที่ที่กำหนด

(๒) ห้ามรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีโซยาเป็นการส่วนตัว เว้นแต่เป็นการให้แก่ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ โดยกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการ

(๓) ไม่อนุญาตให้จัดกิจกรรมที่มุ่งให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน ที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้าของยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาหรือการอื่นใดที่เป็นการโฆษณาแอบแฝง

(๔) ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ต้องจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ระบบตรวจสอบภายใน และระบบควบคุมภายใน อย่างเข้มงวดและมีประสิทธิภาพ

๔.๓ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจต้องปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมเช่นเดียวกับผู้สั่งใช้โดยเคร่งครัด

๕. ด้านเภสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา

๕.๑ เภสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา ปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมฉบับนี้ โดยดำเนินการดังนี้

๕.๑.๑ ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมเช่นเดียวกับผู้สั่งใช้โดยเคร่งครัด

๕.๑.๒ ดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและระบบที่กำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๕.๑.๓ จัดทำและนำเสนอข้อมูลที่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาแก่คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด หรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกรายการยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาของหน่วยบริการหรือหน่วยงานโดยไม่กีดกันบริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือมุ่งหวังเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

๕.๒ ไม่ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้าย หรือสื่อชนิดอื่นใดที่มีเนื้อหาเชิงโฆษณาอวดอ้าง หรือเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยาแก่ผู้ป่วยและประชาชน

๖. ด้านส่วนราชการ หน่วยงาน หน่วยบริการ

๖.๑ กำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์จริยธรรมฯ และบริบทของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการ โดยมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าเกณฑ์จริยธรรมฯ และประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร ติดไว้ในที่เปิดเผยให้แก่บุคลากรรับทราบ

๖.๒ ดำเนินการตามนโยบายและจัดระบบที่มีธรรมาภิบาล และป้องกันมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนตามกิจกรรมดังต่อไปนี้

๖.๒.๑ การคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา เพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๖.๒.๒ การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ กฎกระทรวง ระเบียบ และที่ออกตามความในพระราชบัญญัติฯ นี้ โดยสามารถนำเกณฑ์จริยธรรมของผู้จำหน่ายมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์มิใช่ยา ก็ได้ และต้องจัดซื้อยาหรือเวชภัณฑ์มิใช่ยาด้วยราคาสุทธิ

๖.๒.๓ การรับเงินสนับสนุนจากบริษัทยาจากการซื้อยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา ต้องไม่เป็นการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภท

๖.๒.๔ การรับและการสั่งใช้ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา ซึ่งคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยาหรือประโยชน์ส่วนตน

๖.๒.๕ การควบคุมกิจกรรมส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยาในส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ ดังนี้

(๑) อนุญาตให้ผู้แทนบริษัทยา พนักงานขายยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา ดำเนินกิจกรรมตามเวลาและสถานที่ที่กำหนด

(๒) ห้ามรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์มิใช่ยาเป็นการส่วนตัว เว้นแต่เป็นการให้แก่ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการ โดยให้กำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยบริการหรือหน่วยงาน

(๓) ห้ามจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้าของยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยาหรือการอื่นใดที่เป็นโฆษณาแอบแฝง

๖.๓ การรับการสนับสนุนจากบริษัทยาหรือบริษัทเวชภัณฑ์มิใช่ยา เพื่อจัดประชุมวิชาการโดยรับการสนับสนุนงบดำเนินการ วิทยากร หรือข้อมูลวิชาการจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์มิใช่ยา ให้รับได้แต่ต้องเปิดเผยการสนับสนุนดังกล่าว ให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบทุกครั้ง

๖.๔ การรับการสนับสนุนจากบริษัทยาหรือบริษัทเวชภัณฑ์มิใช่ยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ กระทำได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

๖.๔.๑ เป็นการประชุมอบรมทางวิชาการอันก่อประโยชน์ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานหรือหน่วยบริการ และไม่มีเงื่อนไขข้อผูกมัดเพื่อส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา

๖.๔.๒ ให้รับการสนับสนุนในนามส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ จัดทำระบบการรับการสนับสนุนและกำหนดเกณฑ์คัดเลือกบุคลากรที่สมควร ให้ไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ โดยให้การสนับสนุนได้เฉพาะค่าเดินทาง ค่าลงทะเบียน ค่าวิทยากร ค่าอาหาร และค่าที่พักสำหรับตนเองเท่านั้น และจำกัดเฉพาะช่วงเวลาและสถานที่ของการดูงาน การประชุม หรือการบรรยายทางวิชาการ

๗. ด้านระบบการตรวจสอบ

๗.๑ ให้เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายใน ทั้งในระดับสถานพยาบาลและระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานพยาบาล

๗.๒ มีระบบบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ระบบตรวจสอบภายใน และระบบควบคุมภายใน อย่างเข้มงวดและมีประสิทธิภาพ

๘. ด้านการส่งเสริมผลิตภัณฑ์

๘.๑ ส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล (Rational Drug Use : RDU) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์คำนึงถึงเหตุผลทางวิชาการ ในการตัดสินใจจ่ายยามากกว่าคำนึงถึงประโยชน์จากบริษัทฯ

๘.๒ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์จริยกรรมการส่งเสริมการขายยาและการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลให้ประชาชนได้รับทราบในรูปแบบของสื่อที่มีความเข้าใจง่าย ใฝ่ระวังและตรวจสอบการส่งเสริมการขายยาและการใช้ยาอย่างไม่เหมาะสม

๘.๓ นำเกณฑ์จริยธรรมนี้มาใช้ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลระบบยา ปลุก และปลุกจิตสำนึกบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์จริยธรรมนี้ ให้มีความเข้าใจในเรื่องการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลให้เป็นรูปธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ หัวหน้าเจ้าหน้าที่
(นายสุนทร ปานเมา)

(นายยุทธนา สุทธินากร)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลขอนแก่น